

EBÉDSZÜNET

Az ember, aki delet ütött

szöveg: Horváth Júlia Borbála, fotó: Sebestyén László

Megint elérkezett! Minden zúzmarás borulátás ellenére itt a tavaszi nyitás, tetterőtől duzzad a képzelet, ki így, ki úgy kívánja hasznosan tölteni a nyaralási kánikula előtti munkás időszakot. Újul a város, építkezések és szépítgetések folynak a felbolydult kasban, a siető emberek egymásnak ütköznek a lezárt munkaterületek mentén. Délidőben fokozódik a forgalom, az egytál ételhez jutáskor lehetőség adódik báméskodásra is; Mari-ka viszont kitörve a mindennapok szürkéségből, az önállóság útjára lép.

Szép szép az elhatározás, a szorgalmas napkezdet, de kortól és irányultságtól függetlenül, a hétköznapi kitüntetett időszaka a déli ebédszünet. Sőt: eseménye, a belvárosi dol-

gozók a kijelzőre koppintva kalapot, kabátot kapnak, s már ott sincsenek. Már hogy a munkahelyükön, hanem végre az utcán, szabad szelek szárnyán; legalábbis arra a félórásckára,

amit házon kívül tölthetnek. *Nekem aztán ne mondják meg, mit ebédeljek... Közben pedig azzal beszélgetek, akivel akarok... – kiszalad a délelőtti gőz, főnök kartárs a mai napon is a legjobb formájában irányítja a céget. Ne keseredjen, legalább fedél van a feje fölött... Örüljön, hogy van kit szapulni... – ekképpen vigasztalják egymást az amúgy hallgató tag öltönyösök, további mozgásigényüket majd levezetik hétvégén a squash-teremben.*

A Margit híd budai hídfő kedvelt csomópont, lent is, fönt megtalálható, mi szem-szájnak ingere. Pizza, hot dog, spagetti utcán át, napi menü pultnál tálalva; jelentős a székkarfára vetett kabáthalom. A szűkös céldő szentesíti a helyszínt: ízes és megfizethető ételekhez jutni. Pár evezőcsapással arrébb, a szigetoldalban melengetik a követ a fogyókúrázókat, mások szusszanásnyi időre fölkiúznak a hídtetőre, telefonképeket adnak és fogadnak; a digitális kor gyermeke a betűkkel sem takarékoskodik. Az ebédhelyig vezető út kinek egyenes, kinek görbés. A kisebb buckák átugrása nem okozhat gondot, a felszántott aszfalt alól a HÉV-alagút kopott cetháta is előbukkan a romok között. Néhány gyors intéznievaló belefér a menetbe: *Cserélné ki az elemet... Hajtaná fel a szárat... Szedné szét a gépet... Mosná le... Masszírozná meg... Mondaná el... – a bejáratott útvonalak mentén kordon húzódik, a kerítés túloldalán munkagépek versenyeznek a minél mélyebb gödör kialakításáért. A dolgozó ilyenformán kialakítja véleményét a fonódó villamoshálózat építéséről, s elhagyva a régies kezdést: *Ha én lennék a polgármester... a tervező... a kivitelező... –*, az állítmányokra helyezi a hangsúlyt: *Szólni kell Józsi bácsinak, hogy itt egy vödör vörös festék, rajzoljon kerékpárutat a Fő utcába, és máris készen vagyunk...**

Józsi bácsi húzódozik, rég volt már, amikor háló nélkül egyensúlyozott a szabályok fölött, most már inkább csak beszélget a régi szép idők hangulatáról, s élve a lehetőséggel, beszédbe elegyedik az aluljárói báméskodókkal. A témák gyorsan peregnek, s a társaság összekovácsolódva ad hangot elégedetlenségének, végül a forgalmista segítségét kéri: *Tessék megmondani, mikor indul a következő szerelvény a B peronról... –* botor kérdésre okosító válasz érkezik, ha nem építkezős hadiüdöket élénk: *Olvassa le, azért költöttünk méregdrága kijelzőkre... –*, de mostanában nagy türelemmel és személyesen, hús-vér ember igazít útba minden egyes gyalogkatonát. A kérdezők vérmérsékletük szerint hümmögnek, morognak, elnéznek, a forgalomirányítók a tények lekerekítésén dolgoznak: *Ne tessék izgulni, őszre már úgy fonódnak egymásba a sínek, mint az ároalány*

copfja... Addig váltjuk egymást, ahogy csak bírjuk... – végül személyes húrok pendülnek: Állandóan itt vagyunk, odahaza alig látnak bennünket... Ez itt a középső leányom, meg a legnagyobb, és a legkisebb unokám... Ezen a képen meg éppen fordítva, ha nem éppen fejfelé lefelé tartaná... – viszontmutatásra viszont nincs idő, vagyis itt az idő, hogy a forgalmista ellássa feladatát.

Néhány hétig speciális küldetést teljesít: az elektromoskabel-belek kiemelésékor el lehetetlenedett a gondos utastájékoztató. Azóta a vaksi villanytábla egyetlen indulási időpontot sem közvetít; nem úgy a forgalomirányító: tessék, tessék, előben nyomon követheti, amint délelőttből délutánba fordul az idő: a szerelvénnyel tíz perc múlva, tizenegy óra ötvenkilencor érkeznek, és tizenkét órakor elhagyja az állomást... – addig is minden időpont kézi vezérléssel íródik ki, a nyomtatott papírlapokat, mint szél a kötélén száradó ruhát lobogtatja. Hoztam maguknak csipeszeket, Imruskám... – a környék Erzsike néni régi motoros a szakmában – tessék adni, gyorsan, a főnök nem szereti az amatőr megoldásokat... – a csíptetés viszont megteszi hatását, dagadnak az indulási időpontok, de többé le nem eshetnek. Végül is csak a percszámjegyeket kell gyakrabban cserélni, az órák komótosan változtatják egymást, ahogyan az időlapozók is. A pihenőknek az aluljáróba telepített BKV-faház nyújt menedéket. Nem szabad belépni, tessék kintről kérdezni... Igen, megnézheti a menetrendet... Nem, a kolléga is legalább olyan pontos, mint a digitális óra... Ha még... Milyen Marika?

Hát aki eltűnt... – érkezik a válasz, s a-val elindul a nap története, reményszemű férfi érkezik, az arra járók megtorpannak, s szüneteltetik az építkezési témát. Marika isaszegi lakos előző nap délután tizenhét óra tízkor még telefonon beszélt férjével. Budáról hívott... Valószínűleg a Duna part közeléből, ahová elmondása szerint sétálni indult... – megremeg a hangja, a nyirkos gondolatok képtelenek elszakadni a vízparttól. Utoljára a Várjok utcában látta a kezelőorvosa... Feldúlt és zavart állapotban lehet... Kiragaszthatom ezt a plakátot? – a forgalmista a közönséggel egybehangzóan bólint, s kutat emlékezetében egy ötvennégy éves, körülbelül százhetvenöt centiméter magas, teltkarcsú, rövid barna hajú és zöld szemű nő után. Mintha... De nem, nem, az alacsonyabb... Soványabb... Szemüvegesebb... És kék szemű volt... Vagy szürke... – szóval nem. A férj elfülő hangon mesél tovább: Haza nem jött... Mobilját kapcsolta... Nem biztos, hogy bárkivel szóba áll... Ugyanebben a rózsás blúzban ment el otthonról... – a további részleteket elnyeli a munkagépek zakatolása, a férfi körül kisebb csoport alakul, riadóláncot szerveznének, hogy szükség esetén centiméterről centiméterre átfésüljék a terepet.

A megbeszélés rövid és hatékony, a nem várt esemény miatt az ebédelőket feladják eredeti tervüket, s a zacskós megoldást választják. Akinek nagyon mennie kell, villámgyorsan lép, közben alaposan körülnéz, hátha ő lesz az, aki felfedezi Marikát az egyik félreeső szegletben. Mi elindulunk a rakpart irányába... Mi pedig a HÉV-sínek mentén... – a forgal-

misták szóvivője összevonja a szemöldökét: *nem oda Buda!* – mire a csoport belátja, hogy szép-szép az állampolgári segítségnyújtás, de jobb, ha alávetik magukat a magasabb rendű döntőnknek. A férj nem erőszakoskodik, az elmúlt órákban tökélyre fejlődött a figyelme, rezzenést, zizenést, félmondatokat gyűjt, amelyek azt erősítik, hogy nem történt nagy baj. *Tegnap ilyenkor még... – senki sem vállalkozik arra, hogy befejezze a mondatot, és mindannyian a részleges napfogyatkozásnak tudják be az eseményt. Mire kitisztul az idő, otthon lesz, meglátja... – vigasztalják, ő pedig makacs áhítattal nem mozdul arról a helyről, ahol utoljára láthatták a feleségét, és a család nevében mindenkitől diszkréciót kér. Sokan szeretik őt... Nem ártana egy rövid híradás a tévében... Persze név nélkül... Kérem, aki tud, segítsen!*

A kör tovább szűkül, a biztonsági őrök behúzódnak körletükbe, a hivatalnokok, elárúsítók, iskolások, átutazók is visszatérnek állomáshelyükre. Ezek után senkinek sincs kedve jóízűen beebédelni, a forgalmista elcsomagolja a tájjellegű kolbászt, van neki elég gondja, most meg még ez a Marika-ügy. Rövidesen ő kerül sorra, ma utoljára lapoz tizenegy ötvenről tizenkettőre, s azzal a különleges küldetés befejeződik. Másnap kiegyenesedik a ferde, és megnyílnak a lezárt területek, a szerelvénnyel szuszogva begördül az állomásra. A elektromos kijelzésre nem lehet panasz; az utasok irányultságuknak megfelelően kedvtelve/fanyalogva néznek körül, és a huzat kifújja a gondokat az aluljáróból. ●